

PRÍPADOVÁ ŠTÚDIA:

NEMÔŽEM ÍŠ DO ŠKOLY

Téma:	Zameranie:
šikanovanie, fázy šikanovania, skupinová dynamika, sociálne roly, prevencia	Psychologická disciplína: sociálna psychológia, pedagogická psychológia, vývinová psychológia Odporúčaný odbor štúdia: bezpečnostné vedy, právo, sociálna práca, teológia, učiteľstvo a pedagogické vedy

1 Kamil sa narodil predčasne. Týždeň pred pôrodom ostala jeho mamina sama. Prežívala
2 náročné chvíle a stres či nespavosť urobili svoje. Keďže sa Kamil narodil predčasne, chvíľu mu
3 trvalo, kým dobehol rovesníkov. Teda nebola to doslovne „chvíľa“. Pred vstupom na základnú
4 školu dostal odklad. Narodil sa totiž v auguste, a to mesiac pred termínom, čo znamenalo, že
5 ešte potreboval dozrieť na školské povinnosti. Jeho mamina aj tým, že bola staršia a bola
6 na Kamila sama, sa o neho veľmi bála a tak trochu ho aj rozmaznávala. Kamil vždy mohol
7 všetko, dostal všetko, nemal mamou jasne stanovené pravidlá a hranice. Aj školu a pani
8 učiteľku mamina vybavovala „protekčne“, pretože Kamil potreboval špeciálne
9 zaobchádzanie. Do materskej školy síce chodil, no pre zdravotné problémy, rodinné dôvody
10 a pod. veľa vymeškal. Nemal dostatok priestoru na to, aby sa mohol kamarátiť s deťmi tak
11 ako jeho rovesníci. Aj na ihrisko chodil málo, a tak nemal na sídlisku takmer žiadnych
12 priateľov.

13 Keď nastupoval do školy, bol najstarší. Nosil okuliare, trochu škúľil a bol veľmi chudý.
14 Zo začiatku boli vzťahy v triede dobré... no Kamil sa občas chvastal tým, čo má, a predbiehal
15 sa so spolužiackami a spolužiakmi. Problém nastal aj vtedy, keď nechcel svoje veci požičať
16 iným, no od nich si tie ich chcel vziať. Chvíľu mu trvalo, kým zistil, čo je v kolektíve povolené
17 a čo nie. Asi po pol roku si vzťahy v triede „utriasol“. Nebol s deťmi najlepší kamarát, ale
18 nerobili si zle a akceptovali sa.

19 Medzitým sa Kamil dostal v škole, ktorú navštevoval, do potýčky so žiakmi z vyšších ročníkov.
20 Začali doňho na školskom dvore strkať, dokonca ho ťahali za bundu, kým ju neroztrhli. Na
21 záchode ho čakali a špliechali mu na oblečenie vodu. Jeho školská taška často končila na zemi
22 okopaná a špinavá. Kamil o tom doma nehovoril. Netešilo ho, že musí chodiť do školy. Matka
23 bola z jeho správania a z toho, že si nevie na veci dávať pozor, nešťastná a mamin partner sa
24 za to naňho hneval, a dokonca mu za to aj vynadal. Kamil bol nešťastný. Ráno odmietal

25 vstávať, vymýšľal si, že je chorý, že ho bolí brucho, hrdlo či kašle. V jednom okamihu sa
26 so svojimi ťažkosťami zdôveril aj triednej učiteľke, no tá na to nereagovala, lebo žiaci neboli
27 z jej triedy, a teda tvrdila, že na nich nemá dosah. Riaditeľka školy pokrčila plecami, že sa
28 s tým nedá nič robiť a snáď to prejde. Ale neprešlo to, ataky na Kamila sa dokonca stupňovali,
29 no škola na to nereagovala. Už to síce nebola celá skupina chalanov, iba jeden, ale aj tak.

30 V jedno ráno, keď Kamil plakal, že nechce ísť do školy, to už začalo byť jeho mame podozrivé.
31 Opýtala sa, či mu náhodou niekto v škole nerobí zle a neublíži... Kamil sa len rozplakal.
32 V poslednom čase mu najmä jeden z chalanov každý deň robil pravidelne zle a to tak, že
33 k nemu priskočil odzadu a udrel ho alebo kopol. Mama navštívila školu a porozprávala sa
34 s triednou učiteľkou. Bohužiaľ, dostala rovnakú odpoveď ako jej syn. Riaditeľka vysvetlila
35 Kamilovej mame, aký útočiaci chlapec je, a že s ním už majú dlhšie problémy, že to nevedia
36 riešiť, lebo jeho rodičia odmietajú tento problém vidieť a komunikovať o ňom. Že to má Kamil
37 vydržať a snáď to prestane, prípadne si útočník nájde inú obeť. Keď Kamil a jeho mama
38 vyskúšali všetky legálne cesty v snahe kontaktovať rodičov útočníka so žiadosťou, aby synovi
39 dohovoreli, a situácia sa zdala už aj dospelým (od učiteľského zboru cez vedenie školy)
40 neriešiteľná, mama sa rozhodla zobrať situáciu do vlastných rúk. Navrhla Kamilovi,
41 že zájde za útočníkom a vynadá mu. Mamin partner to však odmietol s tým, že by to prinieslo
42 ešte viac posmeškov na Kamilovu adresu. Kamil tiež prosil, aby to nerobila.

2

43 V jedno ráno, keď mamin priateľ viezol Kamila do školy, povedal mu, že musí nájsť odvahu
44 a musí sa hlavnému útočníkovi postaviť. Keďže Kamil chodil k nemu na bojový šport, kázal
45 mu, aby si zobral spolužiaka ako rozhodcu a vyzval útočníka na férový súboj zoči voči tak ako
46 na tréningoch: 30 sekúndový zápas a s rozhodcom. Kamilovi sa do toho nechcelo, nebolo to
47 dieťa, ktoré by sa rado bilo, hoci bojový šport ho bavil... ako šport, tréning, ťahy, kopy.
48 Po ďalších dvoch týždňoch, keď útočníka slovne nepresvedčil, aby mu prestal ubližovať, sa
49 Kamil rozhodol. Už mal toho dosť, opäť mal zničenú ďalšiu bundu a rozkopanú tašku. Vyzval
50 staršieho chalana, ktorý na neho útočil, aby ho udrel spredu a nie zozadu. Keď sa na neho
51 chalan zahnal, Kamil sa uhol a udrel ho čo najsilnejšie do brucha. Útočník padol na zem a začal
52 plakať a kričať, že mu Kamil ublížil a udrel ho. Našťastie pre Kamila v blízkosti nebola žiadna
53 učiteľka.

54 Na druhý deň prišla do školy útočnickova mama sťažovať sa, že niekto surovo napadol jej syna
55 a ona v takej škole svoje dieťa nenechá. Zobrala ho zo školy. Riaditeľka a učiteľky i učelia
56 nevedeli, čo sa stalo, no vlastne boli aj radi, lebo s chlapcom si už dlhšie nevedeli dať rady.
57 Po tomto incidente Kamila už v škole nikto neobťažoval. Cítil sa byť silnejší a sebavedomejší.
58 Rodičia boli na neho hrdí a škola začala brať šikanu vážnejšie.

1 Kamilova matka rozpráva o tom, aké to je, keď sa jej dieťa nevie začleniť do kolektívu

2 *Ja som si vlastne zo začiatku nič nevšimla. Kamil sa správal normálne. Vždy to bolo náročné*
3 *dieťa a dlho som ho chránila, lebo som sa o neho bála. Viete, najskôr sa narodil priskoro, nebol*
4 *až taký šikovný, často potreboval pomoc a starostlivosť. Veľmi som sa o neho bála. Keď sa*
5 *rozhodlo o odklade, asi som sa upokojila, že do školy nepôjde ako najmladší a bude sa vedieť*
6 *o seba postarať. Keďže môj partner je tréner bojových športov, zobral ho párkrát na tréningy, aby*
7 *ho naučil brániť sa. Celkom ho chválil, že hoci je ešte malý, má na bojové športy cit. To dodalo*
8 *odvahu aj mne a prestala som sa o neho tak báť.*

9 *Do školy išiel už úplne iný chlapec. Bol zrelší, viac si dôveroval a nebál sa.*
10 *Na začiatku to zrejme medzi ním a spolužiakmi škripalo, ale naučili sa navzájom tolerovať.*
11 *S partnerom sme ho všemožne podporovali. Po prvom polroku začal byť utiahnutý a prestal sa*
12 *tešiť do školy. Bolo mi to divné, lebo známky mal dobré. Občas prišiel s tým, že mal špinavú*
13 *bundu, povedal, že sa to stalo v škole. Pamätám si, ako začiatkom marca prišiel s tým, že mu*
14 *kamarát trhal bundu a roztrhol mu ju. Veľmi som sa vtedy hnevala, lebo ju mal novú a nebola*
15 *lacná. Nevedela som, ako sa v škole hrajú, ale mal často zablatenú aktovku, pravidelne*
16 *polámané ceruzky, zničené perá. Po čase sme sa na neho s partnerom za to hnevali. Vždy mu*
17 *bolo treba niečo dokúpiť, veci mu nevydržali ani deň/týždeň a boli zničené. Koncom apríla to už*
18 *partner nevydržal a vynadal mu.*

19 *Neskôr sa Kamil často sťažoval na bolesť bruška, ale aj na bolesti hlavy a vymýšľal si, že je chorý.*
20 *To sa mi už nezdalo, lebo jednoznačne chorý nebol, mal samé jednotky, takže kvôli učeniu to*
21 *nemohlo byť. Keď sme sa o tom začali takto rozprávať, tak sa mi rozplakal a povedal, že ho*
22 *šikanuje o dva roky starší spolužiak. Vysvetlil aj tú roztrhnutú bundu, aj zničené ceruzky, perá,*
23 *zošity, špinavú tašku a zablatenú bundu. Plakal, že on už nechce ísť do školy, že sa mu tam všetci*
24 *už posmievajú. Všetka tá úzkosť, ktorú som prežívala predtým sa mi vrátila a nevedela som čo*
25 *robiť. Napadlo mi asi to, čo každému, aby išiel za triednou a povedal jej to, no že vraj to urobil.*
26 *Že ani riaditeľka s dotýčným chlapcom nič neurobila.*

27 *Na ďalšie ráno som ho odviezla do školy a išla za riaditeľkou. S hrôzou som zistila, že Kamil mal*
28 *pravdu. Naozaj o tom vedía, šikanoval predtým aj iné deti, ale že s ním nevedia pohnúť a nič*
29 *nepomáha. Tvárila sa, akoby to bolo v poriadku, že si na to zvykneme, a že to predsa nevádi.*
30 *V hrdle mi navrela hrča a nevedela som zo seba vydať ani slovo. Cítila som sa úplne bezmocná*
31 *a na Kamilovom mieste by som ani ja nechcela chodiť do školy. Domov som prišla s plačom.*
32 *Našťastie, priateľ je skvelý chlap. Podržel ma a neskôr mi zabránil v tom, aby som napísala*
33 *všetkým rodičom a učiteľom, čo sa deje. Zastavil ma aj vtedy, keď som po škole chcela ísť po syna*
34 *a vyčkať si na toho chalana a jednu mu vraziť, alebo teda aspoň sa mu poriadne povyhrázať.*
35 *Tvrdil mi, že by to úplne mohlo zničiť Kamilovu sebaúctu, ak by som všetko riešila za neho, že on*
36 *sa s Kamilom porozpráva. Uľavilo sa mi... vyplakala som sa mu v náručí a verila mu, že to vyrieši*
37 *a pomôže aj Kamilovi, aby sa bol opäť šťastný.*

38 Na druhý deň ho zobral do školy on. Tvrdil, že si s ním musí chlapsky pohovoriť. Ani neviem,
39 o čom hovorili. Nepýtala som sa, ale situácia sa ešte chvíľku opakovala a Kamil chodil domov
40 smutný a špinavý, dokopaný. Ale potom prišiel jedného dňa s rozžiarenými očami. Nechcel mi
41 povedať, čo sa stalo, že to povie len Martinovi. On sa tiež správal tajnostkársky. Ale zjavne jeho
42 rada zapôsobila. Kamil odvtedy chodil do školy rád a opäť sa tešil. Viete, to vidíte na tých
43 detských očiach, žiaria v nich hviezdičky šťastia a ja ako matka som nemohla byť viac šťastná.
44 Neskôr som sa dozvedela, že ten chalan zo školy odišiel. Nuž niekedy sa veci asi riešia aj samy,
45 len škoda, že Kamil musel znášať šikanu tak dlho.

Ako citovať tento učebný materiál:

Lemešová, M., Minarovičová, K., Sokolová, L., & Zacharová, Z. (2024). *Nemôžem ísť do školy*. In: Dvorská, D., Sokolová, L., Karolčík, Š., Dovičák, M., Griguš, S., & Hrcán, Z.: Učiteľská akadémia UK [webová stránka]. Získané z <https://www.ucitelskaakademia.sk/pripady-a-pribehy/psychologia-x-krat-inak/nemozem-ist-do-skoly>

Prípadové štúdie a zadania sú súčasťou publikácie:

Lemešová, M., Minarovičová, K., Sokolová, L., & Zacharová, Z. (2024). *Psychológia x-krát inak*. Univerzita Komenského v Bratislave. ISBN 978-80-223-5955-9.